ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА БАНКАРСТВО
СЛУЖБА FRONT OFFICE

Сарајево, 07.11.2022. године

СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ ТРЖИШТИМА 31.10.2022. – 04.11.2022.

Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона				САД				Велика Британија				Јапан			
	28.10.22	-	4.11.22		28.10.22	-	4.11.22		28.10.22	-	4.11.22		28.10.22	-	4.11.22	
2 године	1,94	-	2,13	↗	4,41	-	4,66	↗	3,26	-	3,07	↘	-0,05	-	-0,04	↗
5 година	2,00	-	2,17	↗	4,18	-	4,33	↗	3,58	-	3,43	↘	0,08	-	0,10	↗
10 година	2,10	-	2,30	↗	4,01	-	4,16	↗	3,48	-	3,54	↗	0,25	-	0,26	↗

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Bubillove

Доспијеће	Приноси			
	28.10.22	-	4.11.22	
3 мјесеца	0,963	-	1,057	↗
6 мјесеци	1,456	-	1,630	↗
1 година	2,013	-	2,274	↗

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

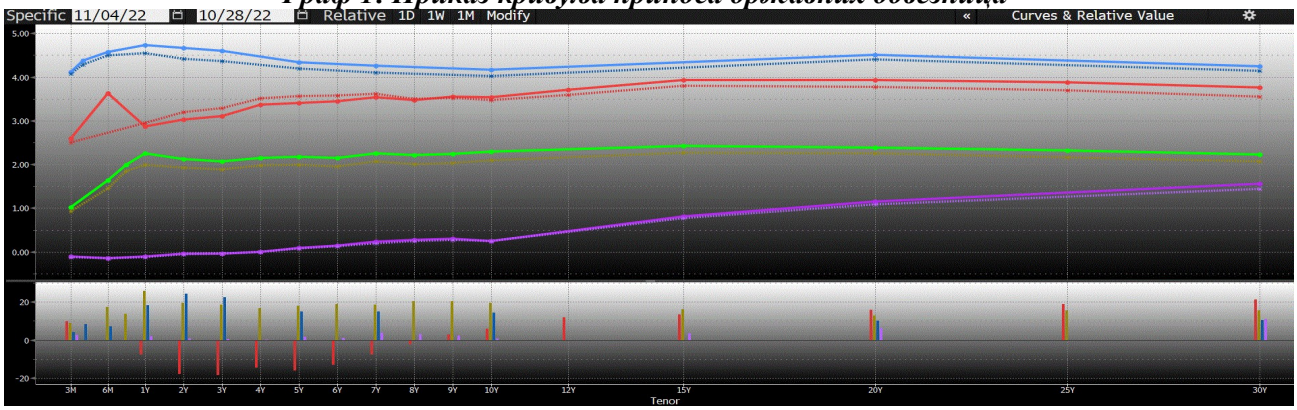

Граф приказује криве приноса Њемачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 04.11.2022. године (пуне линије) и 28.10.2022. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Уз примјетна волатилна дневна кретања приноси обвезница еврозоне су повећани у односу на претходну седмицу дуж цијеле криве. Приноси њемачких обвезница су забиљежили раст између 18 и 19 базних поена, а приноси италијанских обвезница раст од 23 до 29 базних поена. Израженији раст приноса забиљежен је у четвртак, дан након одлуке FOMC-а и пратећег саопштења ове централне банке.

На почетку седмице објављен је **прелиминарни податак о кретању инфлације у еврозони који је показао да је забиљежен нови рекордно висок ниво инфлације, али и податак да је БДП у еврозони у трећем кварталу успио да забиљежи одређени раст.** Иако економија још увијек није ушла у рецесију, на ту могућност све више указују званичници ЕЦБ, као и на потребу да се настави са повећањем каматних стопа ове институције, без обзира на повећани ризик уласка економије у рецесију. Тако је предсједница ЕЦБ Lagarde изјавила да рецесија не би била довољна да се инфлација „укроти“, иако су очекивања сада углавном добро усидрена. Члан УВ ЕЦБ Nagel је позвао на додатна повећања каматних стопа, те додао да не очекује „тешки пад“ (да ће високе стопе утицати на улазак економије у рецесију) у сљедећој години. Слично, његов колега Kazaks је

изјавио да ЕЦБ мора још увијек повећавати каматне стопе „значајно“, чак и са могућом рецесијом. Члан УВ ЕЦБ Visco је изјавио да би ЕЦБ требало да се креће постепено у борби против инфлације и да у обзир узме економске ризике, али и да сматра да ће каматне стопе у еврозони морати бити додатно повећане како би се помогло да се умањи ризик од трајно високе инфлације. Његов колега Makhlouf је изјавио да је исувише рано да се одреди за колико ће каматне стопе ЕЦБ бити повећане у децембру, а о питању повлачења квантитативних олакшица је истакао да ће ЕЦБ тек почети са тим процесом у 2023. години.
На крају седмице Предсједница ЕЦБ Lagarde је изјавила ће каматне стопе можда морати да уђу у „рестриктивну територију“ како би се инфлација вратила на циљаних 2%, а потпредсједник De Guindos је упозорио да ће инфлација вјероватно остати изнад циљаног нивоа дужи временски период, повећавајући ризик спирале раста плата.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	**Стопа инфлације – ЕЗ (прелим.)**	**ОКТ**	10,3%	**10,7%**	9,9%
2.	**Стопа темељне инфлације – ЕЗ (прелим.)**	**ОКТ**	5,0%	**5,0%**	4,8%
3.	Произвођачке цијене – ЕЗ (Г/Г)	СЕП	41,9%	41,9%	43,4%
4.	**Стопа незапослености – ЕЗ**	**СЕП**	6,6%	**6,6%**	6,7%
5.	**БДП – ЕЗ (Q/Q) прелим.**	**III квартал**	0,1%	**0,2%**	0,8%
6.	БДП – Италија (Q/Q) прелим.	III квартал	0,0%	0,5%	1,1%
7.	БДП – Португал (Q/Q) прелим.	III квартал	0,1%	0,4%	0,0%
8.	**PMI композитни индекс– ЕЗ (финал.)**	**ОКТ**	47,1	**47,3**	48,1
9.	PMI индекс прерађивачког сектора – ЕЗ (финал.)	ОКТ	46,6	46,4	48,4
10.	PMI индекс услужног сектора – ЕЗ (финал.)	ОКТ	48,2	48,6	48,8
11.	Фабричке поруџбине – Њемачка (Г/Г)	СЕП	-7,2%	-10,8%	-3,8%
12.	Индустријска производња – Француска (Г/Г)	СЕП	1,2%	1,8%	1,5%
13.	Индустријска производња – Шпанија (Г/Г)	СЕП	3,7%	3,6%	5,2%
14.	Прерађивачка производња – Француска (Г/Г)	СЕП	-	4,3%	3,4%
15.	Трговински биланс – Њемачка (у милијардама EUR)	СЕП	1,4	3,7	1,2
16.	Малопродаја – Њемачка (Г/Г)	СЕП	-3,4%	-0,6%	-1,5%
17.	Малопродаја – Холандија (Г/Г)	СЕП	-	5,9%	4,1%
18.	Малопродаја – Шпанија (Г/Г)	СЕП	-	0,1%	0,1%
19.	Малопродаја – Грчка (Г/Г)	АВГ	-	14,1%	11,5%

САД

На сједници FOMC-а одржаној у току прошле седмице је одлучено да се у складу са очекивањима повећа референтна каматна стопа за 75 базних поена на распон од 3,75% до 4% са циљем заустављања наглог раста инфлације. Предсједавајући Феда Powell је изјавио да Фед није завршио са пооштравањем монетарне политике, али да вријеме за успоравање „може доћи на сљедећем састанку или оном након тога“. У званичном саопштењу је наведено да ће приликом разматрања даљих акција бити узет у обзир кумулативни утицај предузетих мјера и њихових ефеката на економију. Powell је истакао да је тржиште рада још увијек прејако, што званичницима даје више разлога за пооштравање, а не само инфлација. Додао је да није тачно да централна банка даје превише значаја накнадним мјерама инфлације потакнуте растом цијена некретнина и ренте, те да се простор за „мекано слијетање“ сужава. Финансијско тржиште у САД је позитивно реаговало на одлуке Феда, иако су биле очекиване. Предсједник Феда из Чикага Evans је изјавио да је вријеме да Фед пређе на мања повећања каматних стопа како би избјегао пооштравање монетарне политике више него што је потребно, те да додатно успори темпо када ризици постану „више двострани“. У том контексту, Evans је истакао да сматра да је потребно пронаћи одређени ниво рестриктивности када су каматне стопе у питању.
Министарство финансија САД је повећало прогнозе везане за задуживање Владе за период од три мјесеца, закључно са децембром, за 150 до 550 милијарди USD, што рефлектује погоршање изгледа за фискалне токове и распродају на тржишту обвезница. С друге стране, предсједник

Biden је обећао да ће увести веће порезе нафтним компанијама које остварују рекордну добит без реинвестирања у домаћу производњу.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	**Стопа незапослености**	**ОКТ**	3,6%	**3,7%**	3,5%
2.	**Промјена броја запослених-нефармерски сектор**	**ОКТ**	193.000	**261.000**	315.000
3.	**Промјена броја запослених-приватни сектор**	**ОКТ**	200.000	**233.000**	319.000
4.	**Промјена броја запослених-прерађивачки сектор**	**ОКТ**	12.000	**32.000**	23.000
5.	ADP промјена броја запослених	ОКТ	185.000	239.000	192.000
6.	Трговински биланс (у милијардама USD)	СЕП	-72,2	-73,3	-65,7
7.	PMI композитни индекс (финал.)	ОКТ	47,3	48,2	49,5
8.	ISM индекс услужног сектора	ОКТ	55,3	54,4	56,7
9.	ISM индекс прерађивачког сектора	ОКТ	50,0	50,2	50,9
10.	Фабричке поруџбине	СЕП	0,3%	0,3%	0,2%
11.	Поруџбине трајних добара (финал.)	СЕП	0,4%	0,4%	0,2%
12.	Потрошња грађевинског сектора	СЕП	-0,6%	0,2%	-0,6%

USD је благо апрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио пад са нивоа од 0,9965 на ниво од 0,9957.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

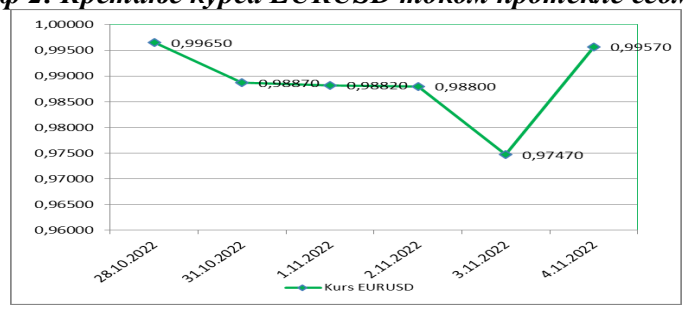

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Током протекле седмице одржан је састанак MPC GBP на којем је донесена одлука да се референтна каматну стопу повећа за 75 базних поена на ниво од 3,00%. Ипак, ова институција се супротставила очекивањима везано за будућа повећања камата, те упозорила да би то могло да проузрокује двогодишњу рецесију. Ова одлука је утицала на раст приноса обвезница за 4 до 12 базних поена, при чему је највећи раст био изражен на крањем дијелу криве. Иако је из GBP саопштено да би додатна повећања каматних стопа могла бити потребна, потенцијално и „снажнија“ повећања уколико инфлаторни притисци потрају, прогнозе GBP представљају јасан сигнал да су очекивања тржишта претјерана. GBP очекује да ће инфлација доживјети врхунац од 10,9%, а да би након тога до 2025. године требало да се значајно смањи, али уз даље изражене ризике ка више. Овакве прогнозе не узимају у обзир фискални план који би требало да буде објављен 17. новембра. Овакво саопштење је утицало на оштар пад вриједности GBP у односу на USD током јучерашњег трговања, те је курс GBPUSD смањен за преко 2,5%.

Влада Велике Британије је саопштила да ће сви грађани Велике Британије морати плаћати већи порез у годинама које долазе, како би се испуниле „фискалне рупе” у буџету Велике Британије. Влада је ову вијест саопштила након састанка премијера Sunaka са министром финансија Huntom. Министарство финансија је јаз у финансијама описало као „изузетно болно”. Sunak наставља са плановима да министрима даје моћ да надгласају регулаторе у питањима која су од значајног јавног интереса, упркос израженом отпору надзорних органа.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Lloyds пословни барометар	ОКТ	-	15	16
2.	Нето потрошачки кредити (у млрд GBP)	СЕП	1,0	0,7	1,2
3.	Број одобрених хипотекарних кредита	СЕП	63.700	66.800	74.400
4.	Монетрани агрегат М4 (Г/Г)	СЕП	-	2,1%	-0,1%
5.	Nationwide цијене кућа (Г/Г)	ОКТ	8,2%	7,2%	9,5%
6.	PMI прерађивачки сектор F	ОКТ	45,8	46,2	45,8
7.	PMI услужни сектор F	ОКТ	47,5	48,8	47,5
8.	PMI композитни индекс F	ОКТ	47,2	48,2	47,2
9.	PMI грађевински сектор F	ОКТ	50,3	53,2	52,3

Током протекле седмице GBP је депрецирала у односу на EUR, па је курс EURGBP забиљежио раст са нивоа од 0,85812 на ниво од 0,87566. GBP је депрецирала и у односу на USD, па је курс GBPUSD смањен са нивоа од 1,1615 на ниво од 1,1379.

ЈАПАН

Узимајући у обзир слабљење JPY министар финансија Сузуки је на питање новинара колико би власт Јапана могла још да реагује на валутном тржишту, изјавио да је Јапан потрошио 42,8 милијарди USD на валутне интервенције како би подржао JPY. Оштра депрецијација JPY, који је достигао најнижи ниво у посљедње 32 године, вјероватно је подстакла интервенцију 21. октобра, након чега је услиједила још једна интервенција 24. октобра, додао је Сузуки. Посљедњи запис интервенција на валутном тржишту је забиљежен између 29. септембра и 27. октобра.
Премијер Кишида и предсједник Њемачке Steinmeier су постигли договор да ће блиско координирати санкцијама према Русији због инвазије над Украјином. На заједничкој конференцији су изјавили да ће обје земље заједно радити на рјешавању заједничких проблема као што су несташица хране и растуће цијене енергије.
Стимулативни пакет у Јапану ће укључити JPY 1 билион (USD 6,8 милијарди), а биће усмјерен ка јачању ланца понуде, док ће USD 2,38 милијарди бити усмјерено ка истраживачкој сарадњи са САД са циљем развоја нове генерације полупроводника, преносе локални медији.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Индустријска производња (Г/Г) P	СЕП	10,5%	9,8%	5,8%
2.	Малопродаја (Г/Г)	СЕП	4,1%	4,5%	4,1%
3.	Повјерење потрошача	ОКТ	30,5	29,9	30,8
4.	PMI прерађивачки сектор F	ОКТ	-	50,7	50,7
5.	PMI услужни сектор F	ОКТ	-	53,2	53,0
6.	PMI композитни индекс F	ОКТ	-	51,8	51,7

JPY је током протекле седмице апрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио пад са нивоа од 147,00 на ниво од 145,99. JPY је благо апрецирао и у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио пад са нивоа 147,60 на ниво од 146,62.

НАФТА И ЗЛАТО

На отварању њујоршке берзе у понедјељак цијена једног барела сирове нафте је износила 87,90 USD (88,21 EUR).

До средине протекле седмице цијена нафте је биљежила благи раст углавном под утицајем генерално слабијег USD, што је имало већи утицај на цијену него проширене мјере против Ковид19 у Кини које појачавају неизвјесности око успоравања глобалне тражње и посебно тражње Кине, која је највећи свјетски потрошач и увозник нафте. Средином седмице нафтом се трговало по цијени око 90 USD по барелу, уочи одлуке Феда о монетарној политици, тачније о повећању референтне каматне стопе. Такође, цијена нафте је била под утицајем вијести да је забиљежен још један велики пад залиха нафте у САД. Наредног дана, у четвртак, цијена нафте је смањена под утицајем јачања USD подстакнутог повећањем каматних стопа Феда, као и под утицајем јачања страха од глобалне рецесије која би смањила потражњу за горивом. Ипак, пад цијене је био ограничен забринутошћу због слабе понуде.

OPEC је повећао очекивања за свјетску тражњу за нафтом у средњем и дужем року, те је истакнуто да је потребно 12,1 билион USD улагања како би се испунили захтјеви тражње, упркос енергетској транзицији. Такође, OPEC тврди да би нафта требало да буде дио енергетске транзиције, те да је фокус инвеститора на економским, социјалним и владиним питањима погоршао мањак ових инвестиција. Цијена нафте је током трговања у петак повећана за више од 5% поново под утицајем слабијег долара, те све извјесније забране на руску нафту од стране ЕУ, док инвеститори процјењују даље слабљење ограничења Ковид19 у Кини.

На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте износила је 92,61 USD (93,01 EUR), а у односу на претходну седмицу цијена је повећана за 5,36%.

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

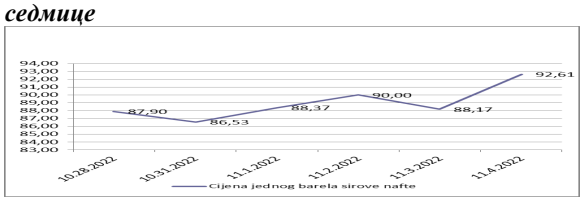

На отварању лондонске берзе метала у понедјељак цијена једне фине унце злата је износила 1.644,86 USD (EUR 1.650,64).

До четвртка протекле седмице цијена злата је биљежила благе промјене углавном под утицајем промјена курса USD и очекивања инвеститора око даљег раста каматних стопа. Трговци су били фокусирани на одлуку Феда о даљем расту каматне стопе, као и друге вијести са састанка FOMC-а које су требало да укажу на евентуално успорење раста каматних стопа. Сједница FOMC-а је завршена у сриједу, а ово тијело је одлучило да повећа референтну каматну стопу за 75 базних поена на распон од 3,75% до 4% са циљем заустављања наглог раста инфлације. Предсједавајући Феда Powell је изјавио да Фед није завршио са пооштравањем монетарне политике, али да вријеме за успоравање „може доћи на сљедећем састанку или оном након тога“. Након ових вијести цијена злата је смањена.

Цијена злата је у петак забиљежила дневни раст преко 3% након што су објављени прилично мјешовити подаци са тржишта рада у САД. Компаније у САД су током октобра пријавиле снажан раст запослених, али је, упркос томе, стопа незапослености повећана. Ово указује на то да потражња за радницима остаје снажна упркос агресивном повећању каматних стопа и неизвјесним економским изгледима. World Gold Council сматра да би цијена злата могла добити подршку кроз мање агресивну монетарну политику неких централних банака, као и кроз интервенције на тржишту. Према истом извору, тражња за златом се може повећати и због снажније тражње за златом у дијелу малопродаје.

На затварању тржишта у петак цијена једне фине унце злата је износила 1.681,87 USD (EUR 1.689,13). Посматрано на седмичном нивоу цијена злата је повећана за 2,25%.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

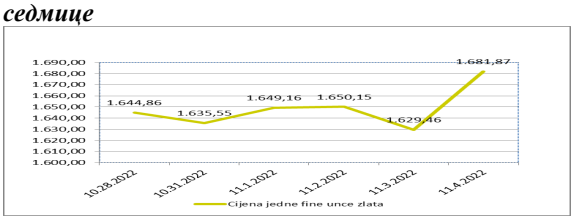

Припремили:
Служба Front Office
Одјељење за банкарство

Одрицање од одговорности (Disclaimer)
Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као посљедица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за посљедице одлука донесених на бази њих.